

„Размишљамо о коначном решењу. Време је за историјски договор“, Ивица Дачић, 20. 10. 2012.

„Могу да буду европски регион,... али нема говора о признавању“, Томислав Николић, 17. 1. 2013.

Завршавајући текст о Косову и Метохији у 2011. години запитао сам се о изгледима косовске политике званичног Београда у 2012. години и као први тест навео организацију републичких и локалних избора на Косову и Метохији. Резултат је био попуштање власти према захтевима ЕУ, пре свега Немачке. Одржани су републички и председнички, али не и локални избори. Власти у Београду су, дакле, попустиле и показале да реално немају моћ јужно од Ибра. Показале су, међутим, да немају моћ ни северно од Ибра. Локални избори су, мимо одлуке у Београду, одржани у Звечану и Зубином Поток (у Митровици и Лепосавићу четворогодишњи мандат локалних власти није још истекао, а да јесте и у њима би избори за локалну самоуправу сигурно били одржани). Влада у Београду предвођена демократама и социјалистима није имала ауторитет ни на Западу, а ни међу Србима на северу Косова, где је највише гласова добила ДСС и њен председнички кандидат Војислав Коштуница. [\[1\]](#)

Мајски избори донели су улазак СНС у власт. Председник Србије постао је Томислав Николић, а у Влади од 19 чланова, највише је - осам (не и већина) са листе СНС. У новој СНС-СПС-УРС влади, из претходне ДС-СПС-УРС(Г17+) владе нашло се чак истих осам чланова. Узели ту чињеницу као показатељ или не, показало се да је нова влада (невољко) преузела обавезе претходне у признавању и примени седам споразума договорених током техничких преговора са косовским властима под окриљем ЕУ. О континуитету у том делу политике претходних власти говоре и речи Сузана Грубјешаћ, потпредседнице Владе (УРС): „Применићемо све што је договорено и спремни смо да наставимо дијалог“ (Политика, 2.10.2012.). Ово је потврђено и Резолуцијом Скупштине Србије из јануара 2013. године којом се „Влада Србије овлашћује да настави са имплементацијом већ постигнутих договора и споразума са представницима ПИС у Приштини“ (Политика, 10.01.2013.). Грубјешаћ, задужена у Влади за европске интеграције, прва је особа из власти која је недвосмислено изјавила да „више није могуће водити политику на два колосека – и ЕУ и Косово. Сада су се та два колосека испреплетла и постала један. То значи да напредовање Србије у процесу европских

интеграција најдиректније и искључиво зависи од решавања косовског питања” (*В. новости*

, 9. 12. 2012). Дакле, читава политика прошле владе сажета у слогану „И Косово и ЕУ”, показала се или као обмана или као неспособност да се убеди ЕУ да не условљава Косовом процес евроинтеграција Србије.

Вероватно су и због тога председник Николић и Дачићева влада одлучили да преговоре („политички дијалог“) са косовским Албанцима („Приштином“) подигну на премијерски ниво што је још једна новост у односу на претходну владу. Први састанак Дачић и Тачи имали су 19. октобра, када су се на крају састанка руковали, а четврти 17. јануара, када је постигнуто привремено решење о новцу од дажбина са административних прелаза на северу за чију примену ћемо тек видети каква ће бити. Амбиције српских власти у односу на Косово су заиста велике. Циљ им је да реше косовско питање. Председник Николић је пред крај 2012. године изјавио да „коначно решење судбине покрајине мора да бити донето за време мог мандата” (*В. новости*, 28. 12. 2012). Премијер Дачић, који је и председник СПС, на састанку Главног одбора социјалиста рекао је да „сва отворена питања мора да реши наша генерација, што значи да у овом мандату владе и председника треба да решимо сва кључна питања – преговоре о чланству у ЕУ и све везано за Косово и Метохију“ (*Политика*, 2. 11. 2012).

[2\]](#)

Да ли је то реално и шта је уопште реално у вези са косовским питањем? Према Дачићу „у реалном животу Косово је све даље од Србије“. Његове речи о стању на Косову и Метохији у скупштинској расправи 12. јануара делују сурово отрежњујуће и ретке су од политичара који су на власти, посебно још ако их изговара премијер: „Суверенитет Србије на Косову и Метохији, готово да не постоји. Српске институције се терају са Косова и Метохије, а Срби нису направили своје аутономне институције. Поред Резолуције 1244, тринаест година се гради независно Косово, супротно међународном праву, супротно Уставу Републике Србије. За то време, Србија доноси резолуције и декларације, мења Устав, али Косово и Метохија све више иде у независност... О Косову и Метохији више не можемо да причамо на нивоу мита и бајки, него тешких чињеница. Не

Пише: Марио Брудар
субота, 09 фебруар 2013 16:00

може наш председник на Косово и Метохију за прославу Божића, у Призрену постоји један једини српски ђак...Више не можемо да заштитимо наше светиње на Косову и Метохији. Косовом управљају команданти терористичких јединица, са којима смо ратовали. Данас их примају и у Вашингтону и у Бриселу. Данас са њима преговарамо. То је реалност у којој живимо” (www.otvoreni.parlament.rs).

Шта актуелна српска власт у таквој реалности може да уради? Може покушати да даље опрезно (паметно?) попушта. Да предложи, на пример, одржавање на јесен пробних избора за локалну самоуправу на северу у организацији ад хок организованог тела у коме би поред представника ЕУ били и представници власти Србије и Косова. Заузврат да добије почетак преговора за приступање у ЕУ у јуну, повољне финансијске аранжмане од ЕУ и да одлучно, организовано и свеобухватно почне процес модернизације, демократизације и стварања владавине права у Србији. Истовремено би била настављена финансијско-привредна сарадња са земљама ван ЕУ као што је случај са Уједињеним Арапским Емиратима, Кином, Русијом, Азербејџаном и свима другима који хоће да уложе новац у српску привреду. Тиме би план рада за ову годину већ био више него испуњен.

Почетак 2014. године Србија би на тај начин могла да дочека са привредом и економијом које се опорављају, великим криминалцима свих провенијенција у затвору или на извесном путу одласка у затвор, владавином права и правном државом које су профункционисале. На Косову и Метохији били би одржани локални избори на северу у којима би власт формирали Срби, а статус севера би и даље остао тема за преговоре у 2014. години. Уколико би се и у 2014. години наставила условљавања Србије од стране ЕУ у вези са статусом севера или признавањем Косова и Метохије као независне државе, положај Србије био би другачији него сада на почетку 2013. године. Србија би већ била много више институционално повезана са ЕУ, па би и условљавања била теже остварљива. Са друге стране, Србија би привредно-економски била јача него сада, са ефикаснијим правно-судским системом и грађанима који, најзад, почињу да верују у своју власт. Тиме би били створени предуслови и за почетак неопходне моралне обнове

Пише: Марио Брудар
субота, 09 фебруар 2013 16:00

нације. У сваком случају Србија, дубоко ужлебљена у процес евроинтеграција, много би лакше могла да каже: „НЕ” даљим уценама у вези са Косовом и Метохијом. Реализација овакве могућности захтева велику умешност и способност српских власти и извесну „наивност” ЕУ.

Могућа је и другачија политика. Поставити Политичку платформу за разговоре недавно усвојену у српској скупштини као границу испод које се не може ићи. То би значило да ЕУ и САД треба да послуште и прихвате да, макар, Срби на Косову добију територијалну аутономију, а да Косово и Метохија остану на неки начин у Србији, што би била ствар наљих преговора. Уколико то не буде прихваћено, Србија одустаје од добијања датума за почетак преговора о приступању ЕУ. Истовремено, Србија се хитно и озбиљно посвећује привредном излечењу кроз сарадњу са свим заинтересованим земљама, борећи се на унутрашњем плану против корупције и криминала и изграђујући модеран и ефикасан демократски систем и владавину права.

Најзад, могло би се догодити, мада је мало вероватно, да Србија због Косова одмах одустане од ЕУ, раскине Споразум о стабилизацији и придруживању, да „организујемо покрајинске изборе, да формирамо наше извршно веће” на Косову и Метохији, како је предложио посланик ДСС са севера Косова Марко Јакшић, и да на тај начин, чекајући распад ЕУ и промену односа снага у свету, покажемо да без Косова и Метохије нема Србије.

2012 – година српског (паметног?) попуштана

Пише: Марио Брудар
субота, 09 фебруар 2013 16:00

